

KAIMO GYVENTOJŲ SUBJEKTYVIOJI EKONOMINĖ GEROVĖ: LITERATŪROS APŽVALGA

Viktoras ZINEVIČIUS, Vytauto Didžiojo universitetas, Žemės ūkio akademija, Bioekonomikos plėtros fakultetas,
el. paštas: viktoras.zinevicius@vdu.lt

Santrauka

Pasauliniai išsūkiai, istorinės aplinkybės, politinės problemos ar net krizės nesustabdė individų siekti ir užsitikrinti savo ir savo šeimos saugumą, gauti geriausias materialines galimybes bei burtis į bendruomenes, taip sukuriant fizinį saugumą.

Kad būtų galima išgyventi ir susikurti kuo geresnes sąlygas, žmonės lavino savo įgūdžius, draugavo ir kūrė įvairiausių ryšių, siekė tapti bendruomenių dalimis, turėdami intenciją pasiekti gerovę ir su laiku, net iki šių dienų, to siekia. Šio tyrimo tikslas – išanalizuoti kaimo gyventojų subjektyvios ekonominės gerovės sampratą. Tyrimui atlikti buvo remtasi įvairiais užsienio ir Lietuvos autoriais. Analizuojant įvairias autorių koncepcijas nustatyta, kad minėta sąvoka yra neatsiejama kiekvieno žmogaus gyvenimo dalis. Subjektyvi ekonominė gerovė yra labai svarbus procesas, organizacijoms galintis padėti lengviau suprasti darbuotojo vertybes ir siekius, taip pasiekiant maksimalų naudingumą. Asmeniškai nustatyti prioritetai, kiekvienam apklausoje dalyvavusiam dalyviui leidžia įtraukti ir įvertinti tam tikrų ekonominės gerovės aspektų svarbą.

Reikšminiai žodžiai: apklausa, ekonominė gerovė, gyventojai, kaimas subjektyvi ekonominė gerovė.

Įvadas

Ekonominė gerovė yra esminis asmenų, visuomenės ir šalių rūpestis. Paprastai gerovė apima platų bendros gyvenimo kokybės aspektą, kuris apima pajamų lygį, darbo saugumą, būsto sąlygas, gyvenimo kokybę, sveikatos priežiūros prieinamumą, švietimo priemones, aplinką, socialinius ryšius ir kt. Ekonominė gerovė yra vienas iš svarbiausių bendros gerovės aspektų, kurių kiekvienas individas siekia (Colley, Roberts 2016). Ekonominę gerovę vertinti kuriami įvairūs daugiakomponenčiai indeksai ir metodikos, kurie susieja skirtingas gyvenimo aplinkos sritis ir veiksnius kaip įtakojančius gyventojų ekonominę gerovę (Fitouss et al., 2011). Minėti autoriai sutinka, kad kaimo gyventojų ekonominės gerovės vertinimas bei tyrimai yra svarbus procesas, tačiau gana retas tyrinėtojas nori imtis šio darbo. Vertinti kaimo gyventojų ekonominę gerovę yra būtina, tai yra ypatingai svarbi tema, atsižvelgiant ir į tai, kad beveik kiekvienos šalies kaimo vietovės bei šių vietovių gyventojai susiduria su įvairiais iššūkiais, įskaitant demografinius pokyčius, infrastruktūros trūkumą ir galimą ekonominę atskirtį. Reikėtų nepamiršti ir to fakto, kad pastebima tendencija rinktis kaimo vietovę tik kaip gyvenamąją vietą, o ekonominę veiklą vykdant miesto teritorijoje. Šiomis dienomis pasaulis yra išsiskaldęs į dvi dalis ir skirstomas pagal demografinę padėtį. Žmonių pasiskirstymas į miesto ir kaimo žmones, kurie turi labai skirtingas nuomones apie ekonominę gerovę (Easterlin, 2003). Atrodytų, gali skambėti keistai, tačiau net ir kaimo bei miesto gyventojai skirtingai supranta ekonominės gerovės sąvoką. Tie patys dalykai vienus asmenis džiugina ir kelia laimės pojūtį, kitiems jie gali būti visiškai nesvarbūs ir niekaip neveikti ar net kelti nepasitenkinimą, taigi, šiame kontekste atsiranda subjektyvumo aspektas. Todėl ima kilti klausimas – kas lemia ir daro įtaką asmens ekonominei gerovei?

Tyrimo tikslas – išanalizuoti kaimo gyventojų subjektyvios ekonominės gerovės sampratą.

Iškeltam tikslui pasiekti sprendžiami šie **uždaviniai**:

1. Išanalizuoti ekonominės gerovės sampratą.
2. Parengti kaimo gyventojų subjektyvios ekonominės gerovės tyrimų apžvalgą.

Tyrimų objektas ir metodai

Tyrimo objektas – kaimo gyventojų subjektyvi ekonominė gerovė. Šis straipsnis pagrįstas mokslinės literatūros šaltinių, kuriuose ekonominės gerovės samprata ir empiriniai tyrimai subjektyvios ekonominės gerovės analize.

Mokslinio tyrimo teorinį ir metodologinį pagrindą sudaro tik atrinkti ir potencialiai tinkantys šalies ir užsienio mokslininkų literatūros šaltiniai, kuriuose yra minimi, aptarinėjami šiam straipsniui tinkantys klausimai. Šaltinių paieškai buvo naudojami raktiniai žodžiai anglų ir lietuvių kalbomis: „ekonominė gerovė“, „subjektyvi ekonominė gerovė“, „objektyvi ekonominė gerovė“. Atlikus išsamesnę literatūros šaltinių analizę šiam straipsniui parengti naudota 22 šaltinių. Informacijos paieškai naudota „Google“ mokslininkų (angl. „Google Scholar“) duomenų bazė. Mokslinį pagrindą sudarė moksliniai žurnalai, knygos, ir įvairių mokslinių tyrimų ataskaitos. Išanalizuoti literatūros šaltiniai publikuoti 2003–2023 m.

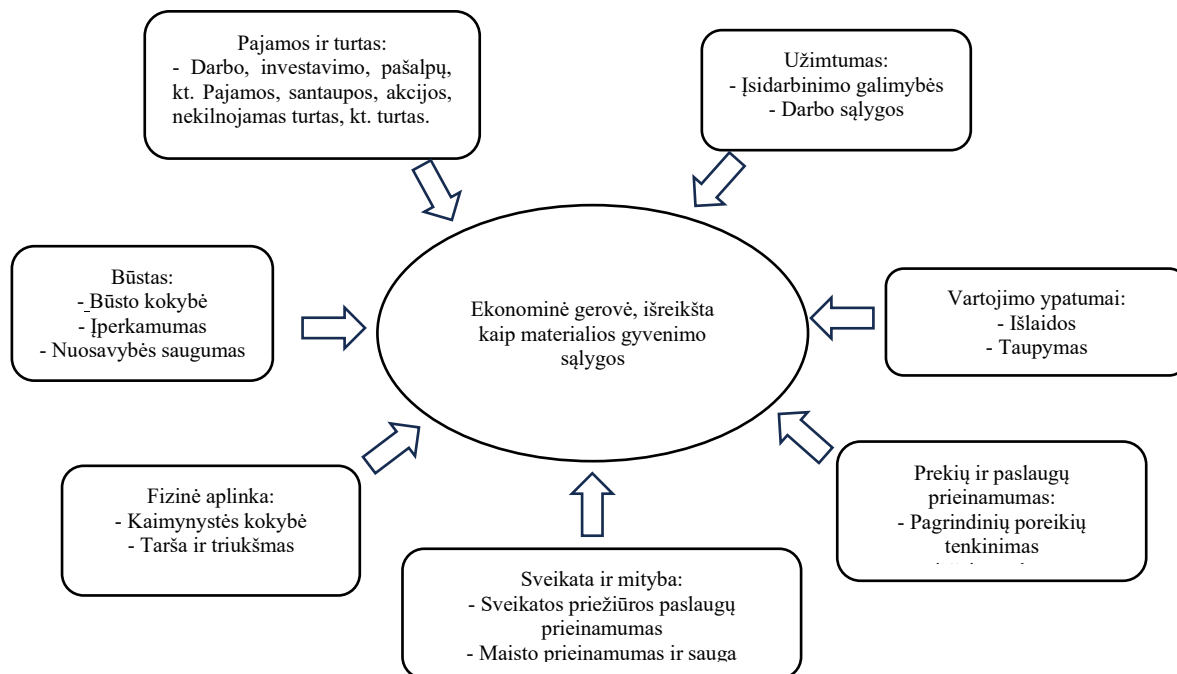
Tyrimų rezultatai ir jų aptarimas

Ekonominės gerovės samprata

Literatūroje pateikiamos įvairios ekonominės gerovės sampratos, mintys. Ekonominė gerovė yra labai svarbus procesas, organizacijoms galintis padėti lengviau suprasti darbuotojo vertybes ir siekius, taip pasiekiant maksimalų naudingumą. Norint suprasti darbuotoją ir jo ekonominės gerovės rodiklius, visų pirma reikėtų sužinoti, kokiais pjūviais

ir iš kokios prizmės asmuo supranta ekonominę gerovę. Žmonija jau seniai domisi ekonomine gerove. Pasak W. Daniel (2010), terminas ekonominė gerovė (angl. economy well being) buvo naudojamas žmonių gerovei nustatyti tik darbo perspektyvoje.

Ekonominė gerovė yra vienas pagrindinių visuomenės siekių ir tikslų. Tai lemia ir apima apčiuopiamus gyvenimo aspektus, kurie prisideda prie bendros asmens ar namų ūkio gerovės (Rakauskienė, 2017). T. Grüne (2022) teigia, kad šios sąlygos apima pagrindinius fizinius ir ekonominius išteklius, būtinus tam tikram gyvenimo lygiui palaikyti. Pagrindiniai materialių gyvenimo sąlygų komponentai yra pajamos ir turtas, užimtumas, vartojimo ypatumai, prekių ir paslaugų prieinamumas, sveikata ir mityba, fizinė aplinka ir būstas (žr. 1 pav.).

1 pav. Ekonominės gerovės pagrindinės sudedamosios dalys

Šaltinis: sudaryta pagal T.Grüne (2022)

Fig. 1. Key components of economic well-being

Source: according to T.Grüne (2022)

Visos pirmame paveiksle paminėtos dedamosios yra glaudžiai susijusios ir yra neatsiejamos nuo žmonių kasdienybės. Visų pirma, pradedama nuo kasdienio dalyko – mitybos (Tvaronavičienė, 2017), atitinkančio pirminius asmeninius poreikius. Nuo to, koks dėmesys skiriamas mitybai, gali priklausyti dėmesys darbui, dalis produktyvumo, yra sveiko ir kokybiško maisto padarinys. Vartojant kokybišką maistą, galima pasiekti didelį produktyvumą, atlikti daug ir sunkaus darbo, o tai generuoja aukštesnes pajamas (Kharlamova, 2018). A. Raišienės ir kt. (2014) teigimu, asmuo, uždirbantis daugiau pinigų, gali skirti laiko sveikatingumo procedūroms. Tai sukelia teigiamas emocijas. Taip pat asmuo palaipsniui gali pradėti taupyti ateities būstui ar rinktis kitą kelią, pavyzdžiui, investavimą, kuris ateityje gali būti geras finansinis pagrindas, didinantis asmenį ekonominę gerovę (Zhang, 2023). Turint tvirtą finansinį pagrindą galima pradėti kurti šeimą ir galvoti apie būstą. Renkantis būstą svarbu pasirūpinti ir kaimynystės kokybe, o tai taip pat lemia ekonominę gerovę.

Išsiaiškinta, kad norint pradėti diskusiją apie ekonominę gerovę, iš pradžių reikia apibrėžti, jog klasikinis požiūris į ekonominės gerovės vertinimą yra dvejopas: objektyvus ir subjektyvus (Schimmack ir kt., 2024). Subjektyvios ir objektyvios ekonominės gerovės sampratų sąveika sudaro galimybes, politinius sprendimus priimančioms asmenims geriau suvokti, kuo gyvena atskiri asmenys, kokia situacija yra šalyje, kokios gyventojų problemos, prioritetai. Remiantis pirmuoju požiūriu, objektyvi ekonominė gerovė reiškia kiekybiškai įvertinamus asmens ar bendruomenės ekonominės būklės aspektus. Ji paprastai išmatuojama naudojant įvairius rodiklius, kurie turi skaitinę ekonominės būklės ir gyvenimo kokybės išraišką (pavyzdžiui, pajamos, užimtumas, turtas, ekonominė nelygybė, ekonominis augimas ir pan. (Alatartseva ir kt., 2015)). Šie rodikliai suteikia išsamų ekonominės gerovės vaizdą, leidžiantį atlikti palyginimus laike ir tarp skirtingų šalių/regionų. Šie rodikliai politikos formuotojams, tyrėjams ir ekonomistams padeda suprasti ir spręsti ekonominius ir su gyvenimo kokybe susijusius klausimus. Tuo tarpu subjektyvi ekonominė gerovė reiškia asmens ar bendruomenės suvokiamą ekonominę būklę ir pasitenkinimą savo ekonomine situacija.

Asmeniškai nustatyti prioritetai kiekvienam apklausos dalyviui leidžia įtraukti ir įvertinti tam tikrų ekonominės gerovės aspektų svarbą. Dėl šios priežasties užsienio autoriai teigia, kad kuo daugiau bus atlikta tyrimų, tuo bus aiškesni subjektyvios ekonominės gerovės rodikliai.

Kaimo gyventojų subjektyvios ekonominės gerovės tyrimų apžvalga

Tyrėjai subjektyvią ekonominę gerovę apibrėžia kaip asmenų pažintinį pasitenkinimo gyvenimu vertinimą, įvertintą atsakymais į tokius klausimus kaip: „Ar tu dabar laimingas?“ ir „Ar dabar esate patenkintas savo gyvenimu?“ Tai apima tiek materialaus, tiek dvasinio pasitenkinimo lygį. Kita vertus, šios studijos yra susijusios su pozityviaja

psichologija ir sveikatos psichologija. Pavyzdžiui, „emocinės pusiausvyros skalė“ ir „teigiamų emocijų ir neigiamų emocijų skalė“ tiria subjektyvų gerovės jausmą psichologijos požiūriu. H. Friedman ir M. Kern (2014) nustatė sistemingai didesnį subjektyvų ekonominės gerovės lygį atokiose kaimo vietovėse nei labiau prieinamose kaimo vietovėse, esančiose arčiau miestų centrų.

Ankstesni tyrimai patvirtino, kad subjektyvi ekonominė gerovė gali slopinti atsakomąjį elgesį ir pagerinti socialinį elgesį. Taip pat tai parodė, kad kuo asmenys laimingesni, tuo didesnė jų tolerancija kitų savanaudiškam elgesiui ir didesnis susidomėjimas bendradarbiavimu (Zhang, 2022). Kalbant apie aplinkos išteklius, tyrimai taip pat patvirtino teigiamų psichologinių veiksmų, tokių kaip subjektyvi ekonominė gerovė, svarbą mažinant išteklių vartojimą ir palaikant aplinkos tvarumą. Kiti tyrimai parodė, kad subjektyvi ekonominė gerovė teigiamai koreliuoja suilgaamžiškumu ir tvarių elgesiu (Cheng, 2021). Kitaip tariant, asmenys, turintys aukštesnę subjektyvią ekonominę gerovę, turi didesnį aplinkosauginį sąmoningumą, sveikatos suvokimą ir rūpinasi ateities kartomis, todėl jie nori gerinti savo gyvenimo kokybę, labiau įsitraukdami į tvarų elgesį.

Pagrindinius iššūkius, su kuriais susiduria kaimo gyventojai, galima apibūdinti, kaip: ribotas įsidarbinimo galimybes, prastą susisiekimą, nepakankamai išvystytą pilietinę infrastruktūrą ir prastą pilietinį gyvenimą. M. Bernard (2018) taip pat teigia, kad tarp kaimo ir miesto vietovių gyvenimo kokybė mažai skiriasi. Aukštas urbanizacijos lygis, taip pat tvirtas kaimo vietovių susiejimas su tinkline šiuolaikine visuomene mažina miesto ir kaimo skirtumus. Asmeniškai nustatyti prioritetai kiekvienam apklausos dalyviui leidžia įtraukti ir įvertinti tam tikrų ekonominės gerovės aspektų svarbą (Ouyang, 2022). Dėl šios priežasties užsienio autoriai teigia, kad kuo daugiau bus atlikta tyrimų, tuo bus aiškesni subjektyvios ekonominės gerovės rodikliai. Kaimo gyventojų subjektyvios ekonominės gerovės tyrimų analizė pateikta 1 lentelėje.

1 lentelė. Kaimo gyventojų subjektyvios ekonominės gerovės tyrimų analizė

Table 1. Analysis of research on the subjective economic well-being of rural residents

Autoriai <i>Authors</i>	Vertinimo objektas <i>Research object</i>	Ekonominės gerovės kintamieji ir rodikliai <i>Variables and indicators of economic well-being</i>	Pagrindinės išvagos <i>Main findings</i>
F. Brereton ir kt. (2011)	Airijos kaimo gyventojų individuali gerovė	Užimtumo statusas, pajamų lygis, išsilavinimas	Subjektyvios ekonominės gerovės analizė, respondentų apklausa. Ekonominė gerovė analizuojama remiantis naudingumo teorija.
K. Colley ir D. Roberts (2016)	Gyvenimo kokybė, finansinė padėtis	Paslaugų prieinamumas, laimės lygis, saugumas, užimtumo statusas, socialinis spaudimas	Subjektyvios ekonominės gerovės analizė, respondentų apklausa. Ekonominė gerovė analizuojama remiantis asmens pojūčių teorija.
T. Kwarcinski ir P. Ulman (2020)	Europos šalių šeimų ekonominė padėtis, asmens sąvija, gyvenimo kokybė	Pajamų lygis, sveikata, savijauta, gyvenimo kokybė	Subjektyvios ekonominės gerovės analizė, respondentų apklausa. Analizuojant Europos šalių skirtumus.
C. Lenzi ir G. Perucca (2020)	Pasitenkinimas gyvenimu, laimės jausmas	Gamta, šeima, finansai, socialinės veiklos, sportas, švarus geriamas vanduo	Autorės pastebi, kad gyventojų apklausa parodė, kad pagrindinis jų ekonominės gerovės rodiklis- gamtos artumas, švarus vanduo. Per šią prizmę jie nurodo pasitenkinimą gyvenimu, dar taip pat mini, kad šeima ir socialinis gyvenimas yra taip pat svarbu.
M. Bernard (2018)	Namų ūkio pajamos, laisvė, jausmai	Pragyvenimo lygis, būsto įperkamas, finansinė laisvė, vidinė būseną	Anketoje autorius analizavo gyventojų vertybes, išsilavinimą, jausmus. Buvo nustatyta, kad jaunesnio amžiaus žmonės yra linkę investuoti į savo vidinę būseną, o vyresni į išorinę.
M. Nanor ir kt. (2021)	Kaimo bendruomenių gerovė Juaben savivaldybėje, Gana	Namų ūkio ekonominiai ištekliai, būsto ištekliai, sveikatos ir aplinkos ištekliai	Subjektyvios ekonominės gerovės analizė, respondentų apklausa apie jų pasitenkinimą (satisfaction). Darbe gerovė yra interpretuojama kaip turimas laimės jausmas.
S. Çevir, ir M. Tasar (2016)	Kaimo ir miesto gerovės skirtumai, Turkija	Užimtumo statusas, socialinis draudimas, Pajamų lygis, gerovės palyginimas, Pasitenkinimas valstybės/valdžios paslaugomis	Subjektyvios ekonominės gerovės analizė, respondentų apklausa. Darbe gerovė yra interpretuojama kaip turimas laimės jausmas.
F. Requena (2015)	Ekonominis vystymasis, kaip subjektyvios gerovės veiksnys kaimo- miesto gyventojų	Bendrasis vidaus produktas, namų ūkio pajamos, užimtumo statusas.	Įvairių šalių gerovės analizė pagal ESS International Monetary fund duomenis.
G. Vazonienė ir A. Wojewódzka-Wiewiórska (2021)	Teritorinė kaimo gyventojų gerovės dimensija: Lietuva ir Lenkija	Pasitenkinimas gyvenimu, pajamos, laimė	Gerovės santykis su teritorijomis, ypač kaimo srityse, tradicinis/klasikinis gerovės sampratos pasiskirstymas

Apibendrinant lentelėje pateiktą informaciją galima teigti, kad iš 1 lentelėje pateiktų kaimo gyventojų subjektyvios ekonominės gerovės tyrimų galima pastebėti, kad dauguma autorių ekonominę asmeninę gerovę aiškina kaip gyvenimo sąlygas,

pasitenkinimą gyvenimu, užimtumo statusą. Anot F. Brereton ir kt. (2011), kurie analizavo Airijos kaimo gyventojų gerovę, nustatyta, kad ekonominę gerovę respondentai mato kaip pajamų lygį, išsilavinimą ir užimtumo statusą. M. Bernard (2018) nurodo, kad gyventojai išskiria pragyvenimo lygį ir finansinę laisvę kaip pagrindinius ekonominės gerovės rodiklius, nors jaunesnio amžiaus žmonės yra labiau linkę investuoti į savo vidinę būseną. G.Vazonienė ir A. Wojewódzka-Wiewiórska (2021), nagrinėjusios Lietuvos ir Lenkijos teritorinę kaimo gyventojų gerovės dimensiją, nustatė, kad tyrime dalyvavę respondentai išskyrė tik pasitenkinimą gyvenimu, pajamas ir asmeninę laimę. T. Kwarciański ir P. Ulman (2020) papildė ją sveikatos, savijautos ir gyvenimo kokybės indikatoriais. Anot K.Colley ir D.Robertsas (2016), reikėtų nepamiršti ir paslaugų prieinamumo, laimės lygio, saugumo, užimtumo statuso. F. Requena (2015) teigia, kad ekonominės gerovės rodikliai neapsieina be bendrojo vidaus produkto, namų ūkio pajamų ir užimtumo statuso. M. Nanor ir kt. (2021), kurios tyrinėjo Ganos atvejį, nustatė, kad darbe gerovė yra interpretuojama kaip turimas laimės jausmas. C. Lenzi ir G. Perucca (2020) pastebi, kad gyventojų apklausa parodė, jog pagrindis jų ekonominės gerovės rodiklis – gamtos artumas, švarus vanduo. Per šią prizmę jie nurodo pasitenkinimą gyvenimu, taip pat mini, kad šeima ir socialinis gyvenimas yra taip pat svarbu.

Išvados

1. Ekonominė gerovė – visuomenės ar asmens ekonominės būklės rodiklis, kuris susideda ne tik iš pajamų lygio, bet ir užimtumo statuso, gyvenimo kokybės, švietimo, socialinės lygybės, skurdo lygio ir kitų gyvenimo sąlygas įtakančių rodiklių. Ekonominė gerovė reiškia, kad žmonės, kurie gali patenkinti savo ir savo šeimos poreikius, turi galimybę tobulėti ir jaustis finansiškai stabiliai.

2. Atlikus ekonominės gerovės analizę nustatyta, kad ekonominė gerovė susideda iš dviejų komponentų – tai subjektyvios ir objektyvios pusės. Subjektyvi ekonominė gerovė susideda iš tyrimuose naudojamų metodų, įskaitant apklausas, interviu, kurie leidžia atskleisti individualius ir bendruomeninius šio termino suvokimo aspektus. Objektyvi ekonominė gerovė padeda nustatyti faktinę padėtį, stebėti šalies vystymosi tendencijas, vertinti įgyvendintų ekonominės politikos priemonių poveikį visuomenei.

3. Iš analizuotų atliktų įvairių autorių tyrimų nustatyta, kad subjektyvios ekonominės gerovės sąvoka yra daugiadimensinė, apimanti daug kriterijų ir rodiklių, labiausiai išskiriami užimtumo statusas, pajamos, pasitenkinimas gyvenimu, kokybiškas laisvalaikis.

Literatūra

1. Alatartseva E., Barysheva G. (2015). Well-being: subjective and objective aspects. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 166, 36-42.
2. Brereton F., Bullock C., Clinch J., Scott D. (2011). Rural change and individual wellbeing: the case of Ireland and rural quality of life. *European Urban and Regional Studies*, 18(2), 203-227.
3. Bernard M. (2018). Psychology: Child indicators research. *Ecological Levels of Social and Emotional Wellbeing of Young People*, 11(1), 24-41.
4. Çevi S., Tasar M. (2016). Urban-rural differences in subjective well-being: Turkey. *Horticulture and Landscape Architecture*, 37, 23–39.
5. Cheng L. (2021). Benefit-sharing and residents, subjective well-being in rural tourism: *An asymmetric approach journal of destination marketing management*, 21(5) 18-24.
6. Dalziel W. (2010). Subjective Well-Being, Income, Economic Development and Growth. *Journal of national economy investigation* 16441. 2(3), 10-14.
7. Easterlin R. A. (2003). Building a Better Theory of Wellbeing. IZA Discussion Paper, 742.
8. Friedman H., Kern M., (2014). Personality, Well-Being, and Health. *Economy and psychology*, 65(1), 45-66
9. Gilbert A. Colley K. Roberts D. (2016). A quantitative analysis of subjective wellbeing in Scotland, *Journal of rural studies*, 44(1), 37-45.
10. Grüne T. (2022). What preferences for behavioral welfare economics? *Finance research*, 101, 110-124.
11. Kharlamova K. (2018). The impact of technological changes on income inequality: The EU states case study. *J. International studies journal* 11, 76–94.
12. Schimmack O., Radhakrishnan P., Oishi S. (2024). Culture, personality, and subjective well-being: integrating process models of life satisfaction. *Journal of personality and social psychology* 24(4), 84-92.
13. Kwarciański T., Ulman P. (2020). Quality of life paradox: Well-being ranking of the selected European countries based on hybrid well-being approach, *Economics and Sociology* 13(2), 160-180.
14. Lenzi C., Perucca G. (2020). Economy: Regeneration of the Built Environment from a Circular Economy Perspective. *Urbanization and Subjective Well-Being*, 4, 108-121.
15. Nanor M., Poku M., Adarkwa K. (2021). Determinants of subjective wellbeing in rural communities: Evidence from the Juaben Municipality, Ghana. *Journal Cities*, 13(5), 31- 40.
16. Ouyang Q. (2022) Does Subjective Well-Being Promote Pro-Environmental Behaviors? *International journal of environmental research*, 9(10), 59-92.
17. Raišienė G., Bagdonienė J., Bilan, Y. (2014). Inter-Institutional Interaction Results: The Effect of EU Programs on the Reduction of Long-Term Unemployment. *Procedia Economics and Finance*, 16, 641–650.
18. Rakauskienė G. (2017). The Inequality of Material Living Conditions in EU Countries. *Journal of Economics and sociology* 10(1), 265–278.

19. Requena F. (2016). Rural–urban living and level of economic development as factors in subjective well-being. *Social Indicators Research*, 128, 693-708.
20. Tvaronavičienė V. (2017) Peculiarities of income distribution in selected countries. *Journal of Economics and sociology*, 10, 113–123.
21. Vaznonienė G., Wojewódzka-Wiewiórska A. (2021). Territorial dimension of rural population wellbeing: cases of Lithuania and Poland. *Economics and sociology*, 14(4), 167-185.
22. Zhang C., (2023) Social trust, social capital, and subjective well-being of rural residents: *Journal of Humanities and social sciences communications*, 10 (49), 3-14.

SUBJECTIVE ECONOMIC WELL-BEING OF RURAL POPULATION: A LITERATURE REVIEW

Abstract

Global challenges, historical circumstances, political problems, or even crises have not stopped individuals from striving to ensure the security of their families, obtain the best material opportunities, and form a community, thus creating physical security.

In order to survive and create the best possible conditions, people developed their abilities, made friends and created friendships, and sought to become part of the community; this satisfied their well-being with the intention of achieving well-being and, with time, even to this day, they strive for it's to analyse, and present the concepts of various authors about the subjective economic well-being of rural residents. The study was based on various foreign and Lithuanian authors. Analysing the concepts of various authors, it was established that the concept is an integral part of every person's life. Subjective economic well-being is a very important process that can help the organisation this more easily understanding an employee's values and aspirations, achieving maximum usefulness. Personally determined priorities allow each participant in the surveys to include and assess the importance of certain aspects of economic well- being.

Keywords: economic well-being, survey, subjective economic well-being, population, rural area.